

МОРОЗО – ТА ЗИМОСТІЙКІСТЬ ДЕЯКИХ ДЕРЕВНИХ РОСЛИН

В.Ф. Собченко, кандидат ільорозознавчих наук

Національний дендрологічний парк "Софіївка" НАН України

Визначено класи індексу ушкодження обочірничих пагонів окремих рослин низькими температурами залежно від рівня морозу – та зимостійкості. Встановлено, що основні показники висоти показники морозу та зимостійкості, причому, крім рослин із високим рівнем зимостійкості децю переважало над кількістю рослин із високим морозостійкістю.

Морозостійкість, зимостійкість, однорічні пагони.

Наукові пошуки в царині акліматизації та інтродукції нових рослин для нас були актуальними при розширенні видового та формового різноманіття ботанічних колекцій у парках та дендраріях [1, 2]. В Україні така робота в цьому напрямку досліджень проводиться Миколаєм Миколайовичем Кохно самостійно [3] та з іншими дослідниками [5]. Особливо успішно була робота з кленовим різноманіттям [4, 6].

Для інтродукції деревних рослин у помірній зоні велике значення має міра теплолюбності рослин та їх здатність витримувати значні коливання температури повітря. Тому успіх інтродукції в цій зоні значною мірою залежить від вибору для неї рослин здатних витримувати тривале низьку температуру повітря (нижче -20°C) та її коливання в зимовий час. Класифікація деревних рослин за цими ознаками має велике значення для інтродукції [7, 8].

Успішність акліматизації також визначається і стійкістю до низьких температур нових форм, гібридів та сортів деревних рослин, отриманих шляхом інтродукції насіннєвим шляхом [11].

При розширенні та збагаченні колекційного фонду Національного дендрологічного парку "Софіївка" нами було отримано велику кількість селективних матеріалів, частина якого була закладена у дослідження стійкості до низьких температур зимового періоду вегетації [9, 10].

Відомостями досліджень були такі варіанти рослинних матеріалів: 4001 - *A. platanooides* 'Seroitum' Sobch. (nova); 4002 - *A. platanooides* 'Purpureum' Loud.; 4003 - *A. pseudoplatanus* 'Purpureum' Loud.; 4004 - *A. laetum* C. A. Mey.; 4005 - *A. cissifolium* (Siebold et Zucc.) K. Koch.; 4006 - *A. platanooides* 'Tenuifolium' Sobch. (nova); 4007 - *A. pseudoplatanus* 'Erythrocarpa' Carr.; 4008 - *A. sempervirens* 'Hederifolium' Sobch.

4. Закон України «Про державні шльові програми» № 1621-IV від 18.03.2004 р.

5. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Програми розвитку туристичної інфраструктури за напрямками національної мережі міжнародних транспортних коридорів та основних транспортних магістралей у 2004 – 2010 роках» № 612 від 12.05.2004 р.

6. Закон України «Про стимулювання розвитку регіонів» № 2850-IV від 08.09.2005 р.

7. Указ Президента України «Положення про Міністерство культури і туризму» № 1688 2005 від 02.12.2005 р.

8. Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» ВВРУ № 29, ст. 389, 2007р.

9. Постанова Кабінету Міністрів України «Державна програма розвитку туризму на 2002 – 2010 роки» № 583 від 29.04.2002 р.

10. Екологічна енциклопедія. У 3 т. Редкол.: А.В. Тодоров та ін. ред. Г.Г. Яковенко. – К.: ТОВ «Центр екол. освіт. та інформ.», 2007. – Т.2: С.Н. – 416 с.

11. Збалансований розвиток України – шлях до здоров'я і добробуту нашої Матеріки Українського екологічного конгресу. 21 вересня 2007 р. – Київ. Центр екологічної освіти та інформації. 2007. – 580 с.

12. Національна екологічна політика України: загальні очінки і ключові рекомендації. ПРООН Україна. 2007. ТОВ «Компанія «ВАГЕ» Софіївка (2007) ПРООН Україна

13. Світовий туризм. Теоретичні засади екологічної сертифікації територій // Стандартизація. Сертифікація. Якість. – № 2. – 2007. – С. 28 – 36

14. «Туризм і довкілля». Серія публікацій «Питання та відповіді». – № 3 –

В статті проаналізовано с точки зрения требований, заявленных в этих областях, сформировано разделение направлений по планированию и организации деятельности на территории природно-заповедного фонда Украины, в том числе относительно организации экологического туризма

Збалансованное развитие, экологический туризм, природно-заповедный фонд.

The article contains the analysis from the point of following the demands, which lay in the foundation of the idea of sustainable development as for activity planning and organisation on the Ukraine's nature reserve land areas, in particular the ecotourism organisation.

Sustainable development, ecotourism, nature reserve fund.